

Verksamhetsredogörelse för Gentekniknämnden 2025

Dnr 1.3.2-2025-026

Gentekniknämnden

c/o Vetenskapsrådet

Box 1035

101 38 Stockholm, Sweden

Innehållsförteckning

1	Om Gentekniknämnden	4
1.1	En nämndmyndighet för en etisk och säker användning av genteknik	4
1.2	Nämndens sammansättning	4
1.3	Gentekniknämnden har Vetenskapsrådet som värmyndighet	6
1.4	Gentekniknämndens kansli	6
2	Gentekniknämndens verksamhet 2025	7
2.1	Remissyttranden	7
2.1.1	Läkemedelsverket	7
2.1.2	Jordbruksverket	7
2.1.3	Utbildningsdepartementet	7
2.1.4	Livsmedelsverket	7
2.1.5	Utrikesdepartementet	7
2.1.6	Socialdepartementet	8
2.2	Övrig rådgivande verksamhet	8
2.3	Rapporter	8
2.3.1	Genteknikens utveckling 2025	8
2.3.2	Svenska allmänhetens inställning till genredigerade grödor och djur	8
2.4	Gentekniknämnden informerar om genteknik	9
2.4.1	Presentation av attitydundersökning	9
2.4.2	Kunskapsfrukost om syntetisk biologi	9
2.4.3	Universitetsföreläsningar	10
2.4.4	I media	10
2.4.5	Frågor om genteknik från allmänheten	10
2.4.6	Gentekniknämndens webbsida	10
2.4.7	Ny grafisk profil	11
2.5	Gentekniknämndens omvärldsbevakning	12
2.5.1	Föredrag vid nämndens sammanträden	12
2.5.2	Deltagande i konferenser och möten	12

1 Om Gentekniknämnden

1.1 En nämndmyndighet för en etisk och säker användning av genteknik

Gentekniknämnden har till uppgift att genom rådgivande verksamhet främja en etiskt försvarbar och säker användning av gentekniken så att människors och djurs hälsa och miljön skyddas. I sin verksamhet ska nämnden också ta hänsyn till vikten av att ett gott forskningspolitiskt klimat upprätthålls.

Nämnden ska yttra sig vid ansökningar om tillstånd för utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön i enlighet med miljöbalken, ge råd till berörda myndigheter i frågor om genteknik samt sprida kunskap om den gentekniska utvecklingen.

Gentekniknämnden inrättades 1994, efter en utredning av Genteknikberedningen (SOU 1992:82). Gentekniknämndens arbete styrs av förordningen (2007:1075) med instruktion för Gentekniknämnden. Gentekniknämndens roll regleras vidare i 13 kap. miljöbalken och förordningen (2002:1086) om utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön.

Under 2024 uppdaterades nämndens etiska riktlinjer. Här presenterar Gentekniknämnden sina värdemässiga utgångspunkter, de värden som nämnden slår vakt om, samt nämndens bedömningar och avvägningar i sina yttranden. Gentekniknämndens etikvägledning finns tillgängliga digitalt på [Om nämnden \(genteknik.se\)](https://www.genteknik.se).

Gentekniknämnden sammanträder i riksdagshusets lokaler. Under 2025 sammanträdde nämnden vid sju tillfällen. Utöver det sammanträdde ordförande, vice ordförande samt kansliet för verksamhetsplanering för 2026.

1.2 Nämndens sammansättning

Nämnden består av sju experter och åtta politiker, med personliga ersättare, samt en ordförande och en vice ordförande. Ledamöterna har utnämnts av regeringen för perioden 2023–2026.

Ordförande är Stefan Reimer, justitieråd vid Högsta domstolen, och vice ordförande är Céline Holmberg, ställföreträdande chefsrådmann vid Stockholms tingsrätt.

Gentekniknämndens ledamöter (i december 2025) presenteras i tabell 1.

Tabell 1. Gentekniknämndens ledamöter och ersättare

Namn ledamot	Namn ersättare	Partitillhörighet/expertområde
Stefan Reimer		Ordförande
Céline Holmberg		Vice ordförande
Malin Larsson	Thomas Kronståhl	Socialdemokraterna
Marie-Louise Hänel Sandström	Thomas Ragnarsson	Moderaterna
Josef Fransson	Staffan Eklöf	Sverigedemokraterna
Stina Larsson	Anders Ådal	Centerpartiet
Andrea Andersson Tay	Birger Lahti	Vänsterpartiet
Magnus Oscarsson	Kjell-Arne Ottosson	Kristdemokraterna
Elin Nilsson	Camilla Mårtensen	Liberalerna
Katarina Luhr	Jenny Lundström	Miljöpartiet
Madeleine Hayenhjelm	Sven Ove Hansson	Etik
Christina Dixelius	Jens Sundström	Växtbiologi
Gabriella Lindgren	Per Jensen	Djuravel och djurvälstånd
Stefan Jansson	Maria Eriksson	Växtbiologi
Martin Weih	Ortrud Jäck	Ekologi
Maria Björkman	Per Sandin	Medicinhistoria
Lars Ährlund-Richter	Madeleine Zetterberg	Medicin

Under 2025 ägde följande entlediganden och förordnanden rum:

Anna Wallenbeck entledigades och Per Jensen förordnades som personlig ersättare för Gabriella Lindgren från och med 23 oktober 2025.

Johan Hultberg entledigades och Marie-Louise Hänel Sandström förordnades som ledamot från och med 4 december 2025.

Marie-Louise Hänel Sandström entledigades och Thomas Ragnarsson förordnades som personlig ersättare för Marie-Louise Hänel Sandström (som ledamot) från och med 4 december 2025.

Amir Jawad entledigades och Camilla Mårtensen förordnades som personlig ersättare för Elin Nilsson från och med 4 december 2025.

1.3 Gentekniknämnden har Vetenskapsrådet som värmyndighet

Sedan 2019 är Vetenskapsrådet värmyndighet för Gentekniknämnden. Vetenskapsrådet ska sköta administrativa uppgifter åt nämnden och tillhandahålla lokal för nämndens arkiv. Vetenskapsrådet är arbetsgivare för Gentekniknämndens kanslipersonal och samråder med kansliansvarig i frågor om nämndens ekonomi och vid framtagande av årligt budgetunderlag avseende nämndens verksamhet och anslag.

1.4 Gentekniknämndens kansli

Till stöd för nämndens arbete finns två sakkunniga i nämndens kansli. Annelie Carlsbecker är kansliansvarig sedan 2022. Annelie Carlsbecker är filosofie doktor i fysiologisk botanik, och har en bakgrund som docent och universitetslektor vid Uppsala universitet och har även forskat vid Helsingfors universitet, Finland. Expertområden: växtfysiologi, molekylärbiologi.

Mia Olsson, forskningssekreterare vid kansliet sedan 2019. Mia Olsson är filosofie doktor i molekylär genetik och har forskat vid Uppsala universitet, Karolinska Institutet och *University of British Columbia*, Vancouver, Kanada. Expertområden: medicinsk genetik, molekylärbiologi, immunologi.

2 Gentekniknämndens verksamhet 2025

2.1 Remissyttranden

Gentekniknämndens remissyttrande finns digitalt tillgängliga på nämndens websida.

2.1.1 Läkemedelsverket

- Yttrande angående ansökan om att få utföra en klinisk prövning av en CAR-T-cellterapi för behandling av systemisk lupus erythematosus (SLE).

2.1.2 Jordbruksverket

- Yttrande angående ansökan om att få utföra fältförsök med genomredigerad potatis.
- Yttrande angående ansökan om godkännande av genetisk modifierad majs (DP51291).
- Yttrande angående ansökan om godkännande av genetisk modifierad soja, MON87705xMON97708xMON89788.
- Yttrande angående ansökan om godkännande av soja-leghemoglobin från genetiskt modifierad jästsvamp.
- Yttrande angående ansökan om godkännande av genetiskt modifierad majs, DAS1131.
- Yttrande angående ansökan om förnyat godkännande av genetiskt modifierad majs, NK603.
- Yttrande angående ansökan om förnyat godkännande av genetiskt modifierad sojaböna DBN9004.
- Yttrande angående ansökan om förnyat marknadsgodkännande av genetiskt modifierad majs T25.
- Yttrande angående ansökan om förnyat godkännande av genetiskt modifierad bomull GHB614 x LLCotton25.
- Yttrande angående ansökan om förnyat godkännande av genetiskt modifierad bomull T304-40.

2.1.3 Utbildningsdepartementet

- Yttrande angående utredning angående lag om forskningsetiska krav på och etikprövning av forskning som avser människor.

2.1.4 Livsmedelsverket

- Yttrande angående ansökan om godkännande av genetiskt modifierad sockerbeta.

2.1.5 Utrikesdepartementet

- Yttrande angående utredningen om skydd för biologisk mångfald i havsområden utanför nationell jurisdiktion.

2.1.6 Socialdepartementet

- Yttrande angående förslag på en uppdaterad nationell cancerstrategi.

2.2 Övrig rådgivande verksamhet

Gentekniknämnden och dess kansli är rådgivande till Regeringskansliet och Naturvårdsverket vid framtagande av Sveriges ståndpunkter i frågor som berör FN:s konvention för biologisk mångfald och Cartagena protokollet. Under 2025 har nämnden bland annat agerat rådgivande i diskussion om och inför förhandlingar kring framtagande av eventuella nya frivilliga vägledningar för riskbedömning av genetiskt modifierade organismer, under Cartagena protokollet.

Gentekniknämndens kansli har agerat rådgivande gentemot Sida helpdesk, SLU, i deras framtagande av rekommendationer och policy angående växter förädlade med nya genomiska tekniker.

Gentekniknämndens kansli har agerat rådgivande i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps revidering av föreskrifter om vilka samhällsviktiga verksamheter som omfattas av lagen (2023:560) om granskning av utländska direktinvesteringar.

2.3 Rapporter

2.3.1 Genteknikens utveckling 2025

Nämnden ska med en årlig rapport informera om utvecklingen inom genteknikområdet under det senaste kalenderåret, med uppgift om hur forskning och utveckling har påverkats av miljöbalkens regler på området. Rapporten bygger bland annat på vetenskapliga artiklar publicerade i internationella tidskrifter, pressmeddelanden, information från EU-kommissionen, den europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och den europeiska läkemedelsmyndigheten.

2.3.2 Svenska allmänhetens inställning till genredigerade grödor och djur

I maj 2025 publicerade nämnden en rapport som beskriver resultaten av en attitydundersökning som utförts av opinionsundersökningsföretaget Novus på uppdrag av Gentekniknämnden. Rapportens titel är ”Svenska allmänhetens inställning till genredigerade grödor och djur”. Undersökningen utfördes i form av två separata enkäter utarbetade av nämndens kanslipersonal, en med fokus på växter och en på djur. De respektive enkäterna besvarades av drygt tusen personer mellan 18 och 79 år slumpmässigt rekryterade ur Novus Sverigepanel.

Rapporten finns digitalt tillgänglig både på svenska och engelska på nämndens websida på sidan [Rapporter \(genteknik.se\)](https://www.genteknik.se/rapporter) och finns även tryckt på svenska.

2.4 Gentekniknämnden informerar om genteknik

2.4.1 Presentation av attitydundersökning

I samband med publiceringen av rapporten ”Svenska allmänhetens inställning till genredigerade grödor och djur” (se avsnitt 2.3.2) anordnade nämnden ett symposium, den 14 maj 2025 i Stockholm. Vid symposiet presenterade nämndens kansli resultaten från den undersökning som ligger till grund för rapporten. Andra talare belyste olika aspekter av människors attityder till genteknik inom livsmedelsproduktion.

Symposiet arrangerades i samarbete med Sällskapet riksdagsledamöter och forskare (Rifo) och Kungliga skogs- och lantbruksakademin (KSLA). En inspelning av symposiet finns på sidan [Från forskning till fält och fiskodling – attityder till genredigerade grödor och djur \(ksla.se\)](https://ksla.se/fran-forskning-till-falt-och-fiskodling-attityder-till-genredigerade-grod-or-och-djur).

Resultaten från attitydundersökningarna presenterades även vid föredrag i andra sammanhang:

17 mars 2025, digitalt möte med *European plant science organisation*, EPSO. Resultat från attitydundersökningen presenterades kort.

8 augusti 2025, digitalt möte EPSO. Undersökningen om svenska allmänhetens inställning till genredigerade grödor presenterades mer utförligt.

6 november 2025, Helsingfors, Finland, attitydundersökningarna presenterades i samband med ett avslutningsseminarium för ett forskningsprojekt, Kavedit, som undersökt attityder hos konsumenter och lantbrukare till genomredigerade växter i Finland.

Undersökningen uppmärksammades den 9 maj 2025 i Dagens Nyheter och i Sveriges radio:

Dagens Nyheter: [Så tycker svenskarna om genförändrade växter och djur \(dn.se\)](https://www.dn.se/nyheter/2025-05-09/sa-tycker-svenskarna-om-genforandrade-vaxter-och-djur/)

Vetenskapsradion nyheter: [De flesta positiva till genredigerad potatis – men inte till fisk - \(sverigesradio.se\)](https://sverigesradio.se/nyheter/2025-05-09/de-flesta-positiva-till-genredigerad-potatis-men-inte-till-fisk/)

2.4.2 Kunskapsfrukost om syntetisk biologi

Gentekniknämnden arrangerade en kunskapsfrukost om ämnet syntetisk biologi, den 3 december 2025 i Vetenskapsrådets lokaler. Syntetisk biologi lyfts fram som ett strategiskt viktigt forskningsområde med stor potential att bidra med innovativa lösningar på samhällsproblem inom många olika områden, som utveckling av nya mediciner eller biobränslen. Under seminariet presenterades exempel på forskning inom ämnet och en panel bestående av forskare och myndighetspersoner diskuterade möjligheter och risker med tekniken, om risker kan bedömas på ett säkert och balanserat sätt med nuvarande lagar och regler och om vi som samhälle är väl rustat för de satsningar som sker på området syntetisk biologi. Seminariet spelades in och finns att ta del av via nämndens webbsida.

2.4.3 Universitetsföreläsningar

- *Bioteknologi och biodiversitet - genetisk modifiering av växter, riskbedömning och reglering* föreläsning vid Molekylär Bioteknik-programmet, Uppsala universitet. Annelie Carlsbecker.
- *Genetically modified organisms and how they are regulated*. Föreläsning och seminarium på kursen *Green Biotechnology*, Stockholms universitet. Annelie Carlsbecker.
- *Science and politics – GMO in the European Union*. Föreläsning på masterkursen *Genetic diversity and plant breeding*, Sveriges lantbruksuniversitet, SLU. Annelie Carlsbecker.

2.4.4 I media

Vetenskapsradion nyheter 9 december 2025: [Snart kan det bli möjligt att odla genredigerade grödor i EU \(sverigesradio.se\)](https://sverigesradio.se/nyheter/2025/12/09/genredigerade-grodbor-i-eu)

Vetenskapsradion nyheter 3 juni 2025 [Genredigerade grisar godkända i USA – ska stå emot ett virus \(sverigesradio.se\)](https://sverigesradio.se/nyheter/2025/06/03/genredigerade-grisar-godkanda-i-usa-ska-sta-emot-ett-virus)

Vetenskapsradion nyheter 2 maj 2025: [Så ska genteknik göra riset nyttigare \(sverigesradio.se\)](https://sverigesradio.se/nyheter/2025/05/02/sa-ska-genteknik-gora-riset-nyttigare)

Dagens Nyheter 9 maj 2025: [Så tycker svenskarna om genförändrade växter och djur \(dn.se\)](https://dn.se/nyheter/2025/05/09/sa-tycker-svenskarna-om-genforandrade-vaxter-och-djur)

Vetenskapsradion nyheter 8 maj 2025: [De flesta positiva till genredigerad potatis – men inte till fisk - \(sverigesradio.se\)](https://sverigesradio.se/nyheter/2025/05/08/de-flesta-positiva-till-genredigerad-potatis-men-inte-till-fisk)

Vetenskapsradion 24 januari 2025: [Dödande sperma – så ska mygghannarna förgifta honorna \(sverigesradio.se\)](https://sverigesradio.se/nyheter/2025/01/24/dodande-sperma-sa-ska-mygghannarna-forgifta-honorna)

2.4.5 Frågor om genteknik från allmänheten

Via e-post, telefon, över Zoom/Teams eller vid fysiskt möte har kansliet löpande besvarat frågor om genteknik från allmänheten.

2.4.6 Gentekniknämndens webbsida

På [Gentekniknämndens webbsida \(genteknik.se\)](https://genteknik.se) presenteras information om nämnden och nämndens verksamhet. Via webbsidan tillgängliggörs nämndens yttranden, rapporter och inspelade föredrag. Här informerar nämnden även om aktuella händelser inom genteknikområdet, och här finns även ett större antal faktasidor som beskriver grundläggande genetik, olika gentekniker och dess användningsområden, samt hur användningen av genteknik regleras. Kansliets personal uppdaterar kontinuerligt webbsidan med aktuella händelser, och populärvetenskapliga sammanfattningar av vetenskapliga artiklar.

Enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service ska offentliga aktörers webbsidor vara tillgängliga. Det är ett löpande arbete och kansliets personal ingår i en grupp vid Vetenskapsrådet som arbetar med tillgänglighetsfrågor.

Under 2025 på börjades det förberedande arbetet att bygga en ny webbsida som bättre möter de krav på tillgänglighet som myndigheter har på sig. Som en del av förberedelserna utfördes en användarundersökning av Vetenskapsrådets upphandlade webbyrå HiQ samt en granskning av hur webbsidan möter tillgänglighetskraven.

Gentekniknämndens webbsida är en av Vetenskapsrådets mest välbesökta och faktainnehållet som riktar sig till en intresserad allmänhet är mycket välanvänt. I och med att webbplatsen funnits länge är den väletablerad och rankas högt av Google som är den största trafikällan.

Webbsidan hade totalt 218 012 sidvisningar under året, med märkbara trafikminskningar under skollov. Detta tyder på en stark koppling till skol- och utbildningssektorn, vilket också förstärks av det stora antalet besök på sidor som ”Grundläggande molekylärgenetik” och ”Celler – livets byggstenar”. Majoriteten av besöken sker via desktop, vilket antyder att användarna ofta besöker webbsidan från skolor eller arbetsplatser. Sidvisningarna har minskat med 25 procent jämfört med 2024, vilket är väntat och jämförbart med andra webbsidor som innehåller mycket fakta, som dessutom rankas högt i trovärdighet av sökmotorer. Minskningen beror på att sökmotorerna numera presenterar svar på frågor direkt i sökresultaten. Dessutom samlar AI-verktygen in information från webbsidan och presenterar den i sina verktyg.

Sökningar inom webbsidan, totalt 8 452, visar att ämnen som ”genterapi”, ”kloning”, och ”GMO” är särskilt populära. Det stora antalet interna sökningar visar att användarna aktivt använder webbsidans sökfunktion för att hitta information. På Google har webbsidan haft 12 857 klick, med höga placeringar och varierande klick frekvens för sökfraser som ”Gentekniknämnden”, ”genterapi”, och ”DNA”. Detta indikerar att användarna ofta söker både grundläggande och specifik information om gentekniker, tillämpningar och etiska frågor.

2.4.7 Ny grafisk profil

Under hösten 2025 utarbetades en ny grafisk design för Gentekniknämnden av designbyrån Rodolfo Studios som är upphandlad av Vetenskapsrådet. Gentekniknämnden och dess kansli bistod i utformningen. Den nya grafiska designen kommer att tas i bruk under 2026.

2.5 Gentekniknämndens omvärldsbevakning

2.5.1 Föredrag vid nämndens sammanträden

Vid Gentekniknämndens sammanträden 2025 har inbjudna talare, några av nämndens ledamöter och kansliet hållit föredrag som en del av nämndens omvärldsbevakning och kompetensutveckling.

- Genteknikens utveckling under 2024. Mia Olsson och Annelie Carlsbecker från nämndens kansli.
- Syntetisk biologi. Lars Friberg från Vinnova
- Svenskars attityd till genredigerade grödor och lantbruksdjur inom växtförädling och djuravel. Mia Olsson från nämndens kansli.
- Finska konsumenters och lantbrukares attityder till genredigerade grödor. Janne Artell, Luke, Finland (digitalt föredrag).

2.5.2 Deltagande i konferenser och möten

Kansliet deltar regelbundet vid relevanta konferenser, seminarier och möten.

Under året 2025 har kansliet deltagit i:

- Nätverks- och informationsutbytesmöten med andra tjänstemän som arbetar med GMO-frågor vid olika myndigheter samt Regeringskansliet.
- Digitala nätverksmöten med representanter för Bioteknologirådet, Norge och Det etiska råd, Danmark.
- ATMP Sweden 2025, en två dagars konferens på Chalmers tekniska högskola, Göteborg.
- Digitala möten med EPSO, *European Plant Science Organisation*, där experter, beslutsfattare och tjänstemän från ett antal europeiska länder bland annat diskuterar lagstiftningen kring växter förädlade med nya genomiska tekniker och relaterade forskningspolitiska frågor.
- Heldagskonferens *Bioethics in a time of global crisis and scientific breakthroughs* arrangerad av Statens medicinska rådet (Smer) i samband med deras 40-års firande, 9 oktober, 2025.

Beslut om Gentekniknämndens verksamhetsredogörelse fattades av nämndens ledamöter vid nämndens sammanträde 2026-01-21.

.....

Stefan Reimer, ordförande